

Tajne robnih zaliha od milijardu kuna

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2007/6/15 11:16:03

Prije otprilike dva mjeseca na ovom blogu objavio sam da sam podnio ostavku na mjesto Savjeta robnih zaliha, a na koje me je izabrao Hrvatski sabor. Ta moja ostavka bila je protest protiv ponašanja Sanaderove Vlade koja je i nakon mog traženja odbila Saboru podnijeti godišnje izvješće o stanju u robnim zalihama. Taj moj protest ipak je urodio plodom tako da smo 14. lipnja, poslijepodne, u Saboru raspravili to dugo očekivano izvješće.

Pišući svoj blog na temu robnih zaliha, napisao sam da na žalost ne smijem iznositi podatke s kojima raspolažem jer svi nose oznaku «državne tajne». Nakon provedene rasprave i nakon što sam najzajasnije podatke iznio u Saboru, mogu ih iznijeti i ovdje.

Smatram da je najbolje i najkorisnije u nastavku, naprosto, dati moju raspravu u Saboru, preuzetu iz fonograma.

DRAGUTIN LESAR:

Prvo pitanje na koje sam očekao da će državni tajnik (Vranković, op.a), nema ga, odgovoriti je zašto je ovo izvješće pred Hrvatskim saborom tek sada?

Ako ste primijetili na naslovnici radi se o izvješću od 2000. do 2006. godine. Zato što od '99. kada je Parlament zadnje izvješće raspravljao do današnjeg dana ni jedanput Vlade Republike Hrvatske nisu poštivale zakon i dostavljala Parlamentu izvješće;

.../Upadica se ne uje./...

Vlade, rekao sam Vlade

.../Upadica se ne uje./...

Mongolska. Jedna je bila mongolska valjda.

8. ožujka ove godine podnio sam pisani zahtjev predsjedniku Sabora da od Vlade zatraži da se poštuje zakon i dostavi izvješće u Sabor i tek sada o njemu raspravljamo. No bolje sada no nikad.

Ali sama činjenica da od 2000. izvještaja nije bilo, a da i Parlament nije ni tražio taj izvještaj govori dovoljno samo za sebe.

.../Upadica se ne uje./...

Rekao sam od 2000. kolegice Babić-Petrić, evi. Rekao sam od 2000. pa ako to ne razumijete što znači, ja vam to kasnije nacrtati.

Sadašnjem ravnateljstvu robnih zaliha neću uputiti ni jednu kritiku, ali ću se baviti onim problemom koji iz izvještaja vidljiv i koji do sad nije ni bio nalet ni spominjan.

Bilo je rečeno (zastupnik HDZ-a Tomić, op.a) da je stanje o robnim zalihama «objektivno». Kakvo je to stanje da je stanje o robnim zalihama «objektivno»? To još stvarno nisam čuo. Ali dobro.

Prema našem zakonu postoje dva najvažnija dokumenta kada su u pitanju državne robne zalihe. To

je bilanca na temelju koje se radi godišnji program zadržavanja, nabave i obnove, kako god hoće, robe, robnih zaliha.

Članak 9. govori o bilanci, a članak 10. zakona govori o godišnjem planu. Kakvo je stanje stvari i u pogledu bilance svih ovih godina i dan danas i godišnjim planovima?

Prema bilanci koja je na snazi strateške robne zalihe trebale bi biti u vrijednosti od milijardu i 104 milijuna kuna. Tu bilancu donijela je Vlada Republike Hrvatske, milijardu i 104 milijuna.

2003. stanje roba u vrijednosti je bilo 231 milijun, 2004. 649 milijuna, 2005. 530 milijuna, a prošle godine 400 milijuna.

Tih 400 milijuna u odnosu na milijardu i 100 je tridesetak posto. Stanje je, što bi kolega Tomić rekao, «objektivno» od 30%.

Ako su samo sa 30%, popunjene robne rezerve, što nije krivo ravnateljstvo, a to je dokaz godišnji plan, kako možemo biti zadovoljni? Jedno je upravljanjem onoga čega ima. Jedno je koliko čega miševi pojeste brašna, pšenice, šećera i papra. A drugo je, koliko zaliha postoji.

Za 2007. prema Godišnjem planu nabave trebalo je kupiti robe u vrijednosti 201 milijun. U prošloj godini trebalo je kupiti robe u vrijednosti ili čuvati novca, 208 milijuna.

U 2005. trebalo je nabaviti u vrijednosti od 189 milijuna.

Recite mi, jel' se čate koliko smo novaca u proračunu za ovu godinu osigurali za nabavu robnih zaliha? Nula kuna.

A prošle godine, koliko smo u proračunu unijeli za nabavu robnih zaliha? Nula kuna.

A prethodne? 0,0 kuna.

Tko je kriv za stanje u robnim zalihama? Hrvatski sabor odnosno oni koji su glasali za proračun sa 0,0 kuna.

Koliko čega se robe ove godine kupiti? Do tridesetak milijuna iz vlastitih prihoda. Da li je 23 ili 28 evo, ubijte me, u ovom trenutku ne znam. Ali nije više od 30.

A bilo je planirano 201 milijun. Dakle, 17% planiranog.

Prošle godine koliko je nabavljeno? Zero.

Prethodne koliko je nabavljeno? Nula. Nula, nula.

Tko je tome kriv? Hebrang veli oporba. Buduća oporba, jel'. U pravu ste.

Dakle, o čemu raspravljamo? Nismo ispunili osnovnu svoju obvezu prema robnim zalihama, da osiguramo novac kojim čega kupovati robu, nismo osigurali novac koji čega biti u pričuvi odnosno na posebnom računu kako bi se interveniralo ako ne daj Bože dođe do takovih potreba.

I ravnateljstvo je dalo izvješća i o ovoj sitnici koju ima.

I to čeno je da je za razliku od 17, 12, 15 godina ranije stanje u rezervama, rukovodjenjem sustavom i upravljanje tom imovinom no što je bilo ranije. To je čeno.

Međutim, da li mi kao Parlament moramo s posebnom pažnjom promotriti i sljedeću činjenicu, da na kraju svake poslovne godine robne zalihe imaju potraživanja od oko milijardu do milijardu i 100 kuna. 800 je bila najniže, milijardu 180 ako se ne varam najveće potraživanje od čega su kratkoročna negdje oko 700 do 800, a dugoročna uvijek između 300 i 400.

Što je u strukturi tih potraživanja? Obaveze nastale mnogo, mnogo prije. Mnogo, mnogo prije godina i šeste, i sedme, i pete, i četvrt, i treće, i druge, i prve i 2000.

I sada na kraju 2006. kolege i kolegice zastupnici, ta potraživanja su milijardu i 40 milijuna, od kojih su kratkoročne 973 milijuna i dugoročne 84 milijuna.

Ali to samo po sebi ne bi bilo ništa da ne postoji još jedan podatak. Da svake poslovne godine robne rezerve moraju isknjižiti između 120 do 200 milijuna kuna svojih potraživanja zbog toga što su dužnici otišli u stečaj, zbog toga što je sudskom presudom pobijeno potraživanje robnih rezervi

ili je Vlada svojom odlukom intervenirala i iz robnih rezervi nahranila neke tvrtke u Republici Hrvatskoj na teret robnih rezervi.

Pa tako primjerice 2004. su te stavke bile recimo 8,5 milijuna "ODET", 12 milijuna kuna "INPOTET", milijuna kuna "PIL", 270 tisuć a "KARABIJA". To su tvrtke koje su, nazivi tvrtki koje su dugovale robnim rezervama i otišle u stečaj.

Može li mi netko normalno objasniti kakve su to tvrtke koje su poslovale s državom uzele robe za 12 i pol milijuna kuna i iza toga otišle u stečaj? Isknjižili smo potraživanje jer je stečajni postupak završen.

"Matema", "Kostela", "Baza", "Barila", "Cestari", "Price", ove tvrtke koje sam vam pročitao u masi od 197 milijuna isknjiženja 2004. godine sudjelovale su sa 80%.

Vlasnici tih tvrtki su državljani Republike Hrvatske, živi i zdravi usred Zagreba.

Kada i koju robu su kupili od robnih rezervi? Ili što se desilo da su ostali dužni? Nikad platili niti jedne kune i mi smo isknjižili. Znači isknjižiti 200 milijuna kuna? Papala maca.

Tih 200 milijuna u odnosu na ukupna potraživanja krajem godine je bilo 20%.

2005. isknjižili smo 118 milijuna potraživanja. Kome? "Konipin", "Neda", "Mira", "Tutifruti", "Koš", "Pazinka", "Velebit", "Poskok".

Pitam, kad su ti dužni;ko vjerovni;ki odnosi nastali? Odgovor je, davno. Zašto? Nitko se više ne sjeća.

Isknjižili smo dakle 2005. 118 milijuna kuna državnog novca.

Na kraju te poslovne godine potraživanje robnih rezervi iznosile su negdje oko 800 milijuna kuna.

2005. na kraju poslovne godine potraživanja su bila ako se ne varam 884 milijuna, a 2006. milijardu 40.

Vidite, ta veličina je uvijek slična. Da bi 2006. isknjižili sljedećih 119 milijuna kuna.

... i opet smo isknjižavali "BDS", "Klas", "Kokoš", "Kokot", "Siltom", "Klasje", "Sirana", "Dinarka", "Veterinarija", "Koka" Varaždin 20 milijuna pomoći dobiva iz robnih rezervi, istih 20.

Isknjižili smo i 8 milijuna potraživanja robnih rezervi iz državnog proračuna. Državni proračun je dugovao robnim zalihama .../Govornik se ne razumije./... i to smo isknjižili.

I ako svake godine 20% od iznosa potraživanja na kraju poslovne godine isknjižujemo to znači da ćemo još sljedećih 200 godina isknjižavati izmeću 120 i 200 milijuna kuna.

Pravna služba i to je dobro pokušala je napraviti maksimum u zaštiti potraživanja sa novim poslovnim partnerima i maksimumom napora da se osigura naplata ali to tek sada.

Za sva ova dugovanja ili potraživanja koje robne rezerve u ovom trenutku imaju ovih milijardu otprilike koliko su sigurnost naplate je 1%. Sve presude najčešće donošu se na štetu robnih rezervi.

Svi su bili bolje osigurani ili su naprosto nestali. Sjećam se jednog primjera da je kao zalog hipoteku dao i fotografiju kuće koju je dao pod hipoteku. Dao je fotografiju kuće koju je dao pod hipoteku i kad se došlo na ovršni postupak onda se ustanovilo da je to fotografija tuđe kuće.

U ove 200 godina kolegice i kolege isknjižili smo 800 milijuna. Za ovu godinu 2006. otprilike 120 milijuna, ukupno brat bratu milijardu.

Što mislite na to da milijarda kuna iz nekog drugog resora negdje drugdje nestane, kako bi se to zvalo bez obzira tko je na vlasti i o kome bi se radilo? Nestanak. Ali mislim da bi KZ došao tad na scenu. Ovdje nema KZ-a nažalost.

To je stanje robnih zaliha. To je istina o robnim zalihama. I još je kratko vrijeme. Imat ćemo ponovno proračun.

Što dalje? Da li robne zalihe i dalje trebaju imati naftu i naftne derivate nakon novih zakona i propisa? Ili je netko drugi zadužen za uvođenje nafte u količini potrebnoj za 90 dana? Da li

robne zalihe trebaju držati hranu u svojim skladištima ili je već situacija takova da je dovoljna proizvodnja i trgovačka mreža jaka da se intervenira iz njihovih skladišta i smanjimo troškove uvođenja hrane.

Nekad je to možda bilo nužno.

Robne zalihe trebaju novu strategiju i moramo odlučiti što ubuduće ćemo imati u robnim zalihama. Nekad je bila jedna stvar, danas drugačija. Uštede su moguće nevjerojatne.

Nevjerojatno puno novaca možemo uštedjeti državi ako novu strategiju utvrdimo. I nadam se da nisam u pravu, ja bih volio da nisam u pravu i da će za ovu godinu 200 milijuna što bi potpredsjednik rekao «nestati».

Ukupno milijardu kuna u ove četiri godine.